

ningen til de kommunale Valg betyder jo ingen Verdens Ting her; vi har haft kommunale Valg, hvor de saakaldte Borgerpartier har bestaaet baade af Venstre og Konservative og Radikale, saa det kan man slet ikke drage frem i denne Forbindelse.

Borghjerg: Selvfølgelig var det en Fordel ved, og man kan derfor godt sige Meningen med, Forudsætningen for Forholdstalsvalgmaadens Gennemførelse, at den skulde tillade hvert Parti at stille Kandidater op i alle Kredse. Det er klart nok, men dette forhindrer ikke, at der kan opstaa Situationer, hvor to Partier siger: Vi danner en Koalition. Her er f. Eks. en ekstraordinær Situation, i hvilken det er denne Koalition, der er afgørende i Øjeblikket, og hvem i Alverden skulde saa forhindre to Partier i at optræde som eet, om det skulde være, hvem kan forhindre dem i at danne en Koalition? Det ærede Medlem fra Ringkøbing (J. C. Christensen) sagde selv noget lignende for et Minut siden, idet han sagde: Man kan ikke henvise til de kommunale Valg, hvor der er Forholdstalsvalgmaade. Der er Forholdstalsvalgmaaden rent Forholdstalsvalg, i den reneste Form, og alligevel har det ærede Medlems Partifæller indgaaet Alliance her i København, ude omkring i Købstæderne og mange ander Steder, med Højre, dannet Borgerpartier o. s. v. Der er ingen, der har bebrejdet det ærede Medlem og hans Parti, at det var i Strid med Forholdstalsvalgmaadens Forudsætninger, at de sagde: Ved dette kommunale Valg drejer det sig om saa umaadeligt meget — det drejer sig om, hvem der skal have Flertal i Byraadet —, at vi ikke tør udsætte os for det mindste Stemmespild, der staar saa umaadelig meget paa Spil, saa danner vi et Parti, en Alliance, en Borgerliste, en Sammenslutning, en Koalition, eller hvad man nu vil kalde det. Men hvor kan saa det ærede Medlem fra Esbjerg bebrejde os, at vi under en ekstraordinær Situation gør ganske det samme, som de selv har tilladt sig at gøre ved en hel Række Valg, hvor vi har haft Forholdstalsvalg, endog rent Forholdstalsvalg, at vi gør det samme her, hvor vi desværre ikke har faaet en fuldt gennemført ligelig Repræsentation, og hvor det derfor er ganske urigtigt stadig at tale om Grundlovens og Valglovens Forudsætninger og at slaa Grundloven og Valgloven sammen til eet. Grundloven foreskriver ligelig Repræsentation for alle Anskuelse i Befolkningen; at der saa ved Valgkredsinddelingen kan tages et vist Hen-

syn til Befolkningstætheden, bliver noget ganske andet, det er en Ting for sig, det betyder kun dette, som jeg ofte under Valglovens Behandling har haft Lejlighed til at vise, at de tyndt befolkede Egne kan faa en noget fyldigere Lokalrepræsentation, men Partiernes Anskuelse skal have ligelig Repræsentation. Det betyder altsaa blot dette, at Landboelementerne i et Parti kan faa en noget fyldigere Repræsentation end Byelementerne, men de politiske Anskuelse i Befolkningen skal her i Folketinget ifølge Grundloven være ligeligt repræsenterede. Dette gennemfører Valgloven ikke fuldtud, det er dens Fejl, men man kan ikke uden videre slaa Grundloven og Valgloven sammen. Men saa gaar jeg videre og siger til det ærede Medlem fra Esbjerg (Slebsager), som talte saa meget om Forudsætningerne: Forudsætningerne i 1915 og de nærmest følgende Aar var netop, at Grundloven ikke traadte i Kraft, før Krigen var endt, og der er ingen, som stærkere end jeg har haft Lejlighed til at hævde det. Jeg har nylig set et Blad opfriske, at i Januar 1916, da man fra konservativ Side hævdede, at da man i Marts 1915 ved de Forhandlinger, som den Gang førtes, var enedes om et Udkast til en Grundlov og en Valglov, var Forudsætningen, at denne nye Grundlov først skulde træde i Kraft, naar Krigen var endt. Det blev bestridt fra Venstres Side, men meget stærkt hævdede fra vor Side blandt andet af mig personlig, og jeg sagde: Det er netop Sagen, det er en fuldkommen hæderlig og loyal Opfattelse. Og saaledes var det, den nye Grundlov skulde først træde i Kraft, naar Krigen var endt, derfor udsatte man foreløbig dens Ikrafttræden et Aar, fra Juni 1915 til næste Juni 1916. Men Krigen blev ved, og den fortsattes ogsaa i Oktober 1916, og derfor tillod jeg mig den Gang at gøre de faa Bemærkninger, som det ærede Medlem fra Esbjerg nu oplæste, altsaa Bemærkningerne om, at da Krigen nu fortsattes, da det saa ud til, at vi gennem den vestindiske Krise havde været lige paa Nippet til et Valg under disse ekstraordinære Forhold, maatte man se ganske anderledes paa den kritiske Situation, og det, man tidligere var gaaet lidt let hen over, blev nu mere alvorligt. Der er ikke Tvivl om, at havde Krigen været sluttet, som vi alle havde haabet, da Grundloven blev vedtaget, og vi havde faaet det første Valg under den nye Grundlov efter Krigen, vilde vi Socialdemokrater fuldt ud have opretholdt vor Kongresbeslutning af September 1915 og opstillet Kandidater i alle eller saa